

*Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia, căci și acesta este fiu al lui Avraam.
Căci Fiul Omului a venit să caute și să mântuiască pe cel pierdut. (Luca 19, 9-10)*

Predică la Duminica a 32-a după Rusalii – a lui Zaheu

Iubiți credincioși,

În această duminică, a 32-a după Rusalii, a fost rânduit ca în Biserică să fie citită Evanghelia care istorisește momentul întoarcerii la Dumnezeu sau a convertirii lui Zaheu vameșul.

În primul rând, trebuie să lămurim cine erau acești vameși, despre care Sfânta Scriptură vorbește adesea. Ei erau funcționari ai statului, ceea ce noi numim azi percepatori de taxe pentru stat, respectiv către Imperiul Roman, sub al cărui stăpânire se afla Palestina în vremea Mântuitorului.

Așadar, vameșii erau cei care strângeau taxele de la poporul evreu, iar toate dările repective erau duse direct la Roma, nicidecum în vistieria poporului evreu.

De asemenea, vameșii aveau și faima de a fi oameni corupți, lucru care în mare măsură era adevărat, deoarece în afară de taxele pe care le încasau de la popor, ei percepeau și sume suplimentare sau beneficii.

Am menționat aceste câteva aspecte pentru a înțelege care era de fapt raportul dintre vameși și evrei. Dacă atunci, spre exemplu, nu era bine să te apropii de femeile desfrânate, tot așa nu era bine să ai relații cu păcătoșii, respectiv cu vameșii asupritori ai poporului lui Dumnezeu.

Unul dintre acești păcătoși de care se fereau evreii era Zaheu, conducătorul sau coordonatorul vameșilor din Ierihon. Acesta auzise de

Iisus, de minunile Sale, precum și de faptul că mulți îl numeau Fiul lui Dumnezeu. De aceea Zaheu își dorea să îl întâlnească pe Mântuitorul, iar acest moment al trecerii lui Iisus prin Ierihon era cel mai potrivit.

Este bine știut faptul că de fiecare dată când Iisus trecea printr-o cetate, mulțimea îl împresura, ceea ce se întâmpla și acum, iar Zaheu, fiind mic de statură nu putea să îl vadă. De aceea, a ales să meargă înaintea Lui Iisus, să urce într-un sicomor și să aștepte momentul trecerii Sale prin acel loc.

Iubiți credincioși,

La prima vedere fapta lui Zaheu pare a fi una izvorâtă din pură curiozitate, însă acest păcătos a simțit în adâncul sufletului său că Mântuitorul este Cel care poate să îl elibereze de patima care îl stăpânea, lăcomia. Dovada că Zaheu era mânat de o căutare sinceră a schimbării vieții lui în bine, este tocmai în faptul că Mântuitorul Iisus Hristos l-a chemat pe acesta din mulțime strigându-l pe nume. Doar lui i s-a adresat spunându-i că dorește să fie primit în casa acestuia, deși Iisus cunoștea că Zaheu era un om lacom, nedrept și asupritor.¹

Vedem că, deși vameșii erau niște oameni păcătoși, aveau totuși conștiința păcatelor lor; Furau, dar știau că fură și aveau conștiința că ceea ce făceau era un lucru nedrept.

¹ †Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, *Evangelhia Slavei lui Hristos, Predici la Duminicile de peste an*, Ed. Basilica, București, 2016, p. 347.

Să ne imaginăm deci, câtă frământare a fost în sufletul lui Zaheu, atunci când Mântuitorul a spus: *Zahee coboară-te degrabă, căci astăzi trebuie să rămân în casa ta!* (Luca 19, 5).

Ne relatează apoi Sfântul Evanghelist Luca modul în care Zaheu îl primește pe Iisus în casa lui. Putem deduce ușor că acest conducător al vameșilor era un om foarte bogat, deoarece este cunoscut că orice om corupt, și de atunci, dar și de acum, deține averi mari, deși nemeritate. În casa acestui păcătos pe nume Zaheu, Iisus intră, stă la masă și vorbește cu el. În acele clipe Zaheu a realizat marea cinste pe care Mântuitorul i-o făcuse, în ciuda cârtelilor celor din jur, inclusiv a Apostolilor. Răscolindu-și conștiința, Zaheu îi spune cu sinceritate Mântuitorului: *Iată, jumătate din averea mea, Doamne, o dau săracilor și, dacă am năpăstuit pe cineva cu ceva, întorc împătrit.* (Luca 19, 8)

Ceea ce a făcut Zaheu, am spune noi, că se numește **revenirea la drumul cel bun** sau **revenirea pe calea cea dreaptă**, stare spirituală a celui păcătos de care Iisus se bucură. Această realitate o vedem din înseși cuvintele Mântuitorului Care spune: *Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia, căci și acesta este fiu al lui Avraam.* (Luca 19, 9)

Foarte profundă este pedagogia Mântuitorului, deoarece El nu judecă pe nimeni în mod pripit, după aparențe sau după opinia publică superficială, ci preferă să cerceteze și să aducă pe calea cea dreaptă pe omul păcătos. Diferența dintre vederea oamenilor cârtitori și cea a lui Iisus, este că El nu vedea numai fizic pe Zaheu, ci și spiritual. Nu vede

doar un om mic de statură, păcătos și curios, ci vedea un păcătos dornic de schimbare spirituală.²

Iubiți credincioși,

Am văzut că istoria convertirii lui Zaheu se împarte în trei părți principale: *Întâlnirea păcătosului cu Iisus* din dorința arzătoare a primului, apoi *poposirea lui Iisus în casa lui Zaheu*, care de fapt reprezintă șansa unică a păcătosului de a se întoarce la Dumnezeu prin pocăință și *despărțirea dintre Mântuitorul și vameșul revenit pe calea cea bună*.³

Ultima etapă, a despărțirii dintre cei doi și a convertirii lui Zaheu, este marcată de Mântuitorul prin cuvintele: *Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia, căci și acesta este fiu al lui Avraam. Căci Fiul Omului a venit să caute și să mântuiască pe cel pierdut.* (Luca, 19, 9-10) Cu alte cuvinte, doctorul nu vine la cei sănătoși, pentru că nu are ce să vindece la ei, ci vine la cei bolnavi, iar boala sufletului lui Zaheu era păcatul, patima. Iisus îi dă vindecare și iertare lui Zaheu în următoarele condiții: **să recunoască, să ceară iertare și să se pocăiască.**

De această dată, doctorul sufletelor și al trupurilor, Iisus Hristos, îl vindecă pe acest vameș, nu prin muștrare cu asprime, ci oferindu-i onoare și cinste neașteptată și nemeritată. Vindecarea lui Zaheu vine din cinstea pe care știa că nu o merită. Iisus l-a cinstit, deși știa că era urât de concetățenii săi. Vedem deci că nemărginita milostivire a lui Iisus a

² *Ibidem*, p. 348.

³ Pr. Dr. Ștefan Slevoacă, *Raze din Lumina lui Hristos, (Predici)*, Ed. Episcopiei Buzăului, 1996, p. 243.

pătruns atât de puternic sufletul lui Zaheu, încât a răscolit acel dram de bunătate care mai rămăsese.

Altfel spus, focul dragostei lui Iisus a aprins bobul de jăratec din sufletul îmbolnăvit al lui Zaheu, care ia o decizie radicală pentru îndreptarea lui: *Iată, jumătate din averea mea, Doamne, o dau săracilor și, dacă am năpăstuit pe cineva cu ceva, întorc împătrit.* (Luca 19, 8).

Iată marea înțelepciune a Mântuitorului izvorâtă din dumnezeiasca lui bunătate și milostivire. Îl aduce pe Zaheu cel lacom și zgârcit la milostivire și dărnicie. Păcătosul lacom s-a întâlnit cu milostivirea nemărginită și copleșitoare a lui Dumnezeu.⁴

Toate aceste întâmplări relatate în Evanghelia Sfântului Apostol Luca ne fac să înțelegem că Zaheu s-a convertit rapid și total. Tot așa, la fel de prompt a fost și răspunsul lui Iisus, pentru că El spune mulțimilor că ***Astăzi s-a făcut mântuire...***, adică în acel moment al revenirii. De aceea, pilda lui Zaheu devine modelul de convertire, pe care Iisus ni-l oferă spre urmare.

Fiecare dintre noi este în felul său un Zaheu. Poate nu avem aceleași păcate și greșeli ca ale lui, dar noi toți avem în suflet ceva de îndreptat. Cu siguranță am nedreptățit pe cineva prin cuvânt, ocară, vorbire de rău, invidie, ș.a. Cu toate acestea, la fel ca și în cazul lui Zaheu, în fiecare dintre noi se află o candelă care așteaptă să fie aprinsă⁵.

⁴ †Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, *op. cit.* pp. 349-350.

⁵ †Antonie Plămădeală, Mitropolitul Ardealului, *Tâlcuiri noi la Texte Vechi*, Sibiu, 1989, p. 559.

Iubiți credincioși,

Se cuvine să îl întâmpinăm și noi pe Mântuitorul Iisus Hristos, căci El vine și la noi împresurat de mulțime. Să ne urcăm și noi în sicomorul pocăinței și al îndreptării și să-L primim. Cum? Cel mai potrivit mod de a-L primi pe Hristos este prin împărtășirea cu Sângele și Trupul Său la Sfântul Altar. Abia atunci El ne spune fiecăruia dintre noi: *Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia!*

Ne rugăm milostivului Dumnezeu să pogoare asupra noastră această binecuvântare spre răspuns bun la Înfricoșătoarea Judecată. Amin!